

Διδαχή

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Δελφών & Μισούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 2^ο | 18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2022 | Αρ. Φύλλου 91

ΠΡΟΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ

Σχόλια στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: *Μαρκ 8:34 - 9:1*

Τα βιβλικά αναγνώσματα της Κυριακής που ακολουθεί μετά τη γιορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού εξακολουθούν να αναφέρονται στη σημασία που έχει για τη σωτηρία του κόσμου ο σταυρός του Χριστού. Αυτό το σύμβολο της υπέρτατης θυσίας αντιπαρατίθεται ως πρόταση ζωής από την Εκκλησία απέναντι στον οπτιμισμό των ανθρωπιστών, στα οικονομικά συστήματα των καπιταλιστών και των μαρξιστών, στον υλισμό και στον πραγματισμό των τεχνοκρατών. Την πρόταση αυτή απευθύνει ο Χριστός στους μαθητές του, προαναγγέλλοντας τον σταυρικό του θάνατο.

Το ευαγγελικό ανάγνωσμα της ημέρας προέρχεται από το **Κατά Μάρκον Ευαγγέλιον** και συγκεκριμένα από την ενότητα 8:27 – 10:52, όπου στο πλαίσιο του ταξιδιού του από τη Γαλιλαία προς την Ιερουσαλήμ, ο Ιησούς προειδοποιεί τους μαθητές του για το επικείμενο πάθος και την ανάστασή του, αλλά και για το κόστος της μαθητείας. Η περικοπή 8:34 – 9:1 ακολουθεί αμέσως μετά την πρώτη αναγγελία του πάθους:

ν' ³⁴Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς: Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. ³⁵Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. ³⁶τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ³⁷ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ³⁸ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

θ' ¹Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς: Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐλθλυθῶσαν ἐν δυνάμει.

ν' ³⁴Ο Ιησούς προσκάλεσε τα πλήθη, καθώς και τους μαθητές του και τους εἶπε: «Ὅποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας ἀπαρνηθεῖ τον εαυτό του, ας σπκώσει τον σταυρό του κι ας με ακολουθεῖ. ³⁵Γιατί ὅποιος θέλει να σώσει τη ζωὴ του θα τη χάσει· ὅποιος ὅμως χάσει τη ζωὴ του εξαιτίας μου και εξαιτίας του ευαγγελίου, αὐτός θα τη σώσει. ³⁶Τι, λοιπόν, θα ωφεληθεῖ ο ἄνθρωπος, αν κερδίσει ολόκληρο τον κόσμο αλλά χάσει τη ζωὴ του; ³⁷Τι μπορεῖ να δώσει ο ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα για τη ζωὴ του; ³⁸Ὅποιος, ζώντας μέσα σ' αὐτή τη γενιά την ἀπιστη κι ἀμαρτωλί, ντραπεῖ για μένα και για τη διδασκαλία μου, θα ντραπεῖ γι' αὐτόν και ο Υἱός του Ἀνθρώπου, ὅταν ἐρθεῖ με ὅλη τη λαμπρότητα του Πατέρα του, μαζί με τους ἁγίους ἀγγέλους».

θ' ¹Τους ἔλεγε ἀκόμη ο Ιησούς: «Σας βεβαιώνω πως υπάρχουν μερικοί ἀνάμεσα σ' αὐτούς που βρίσκονται ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι δεν θα γευτοῦν τον θάνατο, πριν δουν να ἐρχεται δυναμικά η βασιλεία του Θεοῦ».

Αμέσως μετὰ την πρόρρηση του πάθους και της ἀνάστασής του¹ και την ἀντίδραση του Πέτρου στην προαναγγελία αὐτή², ο Ιησούς στρέφεται προς το πλήθος διατυπώνοντας μια λογικῶς παράδοση φράση που θα μπορούσε να θεωρηθεῖ κεντρική στο ευαγγελικό ἀνάγνωσμα της ἡμέρας: **“Ὅποιος θέλει να σώσει τη ζωὴ του θα τη χάσει· ὅποιος ὅμως χάσει τη ζωὴ του εξαιτίας μου και εξαιτίας του ευαγγελίου, αὐτός θα τη σώσει”** (στχ 35).

Αὐτή εἶναι η πρόταση ζωῆς που οἱ χριστιανοὶ ἀντιπαραθέτουν ἀπέναντι στον σπτιμισμό των ἀνθρωπιστῶν, στα οικονομικά συστήματα των καπι-

¹ Ματθ 8:31: Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς, ὅτι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι.

² Ματθ 8:32: Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ.

ταλιστών και των μαρξιστών, στον υλισμό και στον πραγματισμό των τεχνοκρατών. Πρόκειται για μια πρόταση ζωής που φαίνεται να προσκρούει, όπως άλλωστε και το σύμβολο του σταυρού, σε κάθε ανθρώπινη λογική.

Παρά το φαινομενικώς παράλογο όμως της φράσης, το πόσο ρεαλιστική μπορεί να είναι μια πρόταση, που καλεί τους ανθρώπους να απαρνηθούν και να θυσιάσουν αυτό που περισσότερο από οτιδήποτε άλλο επιθυμούν προκειμένου να το κερδίσουν, προκύπτει εύκολα από μια απλή αλλά διερευνητική ματιά στη σύγχρονη πραγματικότητα. Ο σύγχρονος άνθρωπος έχει κατακτήσει περισσότερα από οποιαδήποτε άλλη εποχή και ταυτόχρονα έχει χάσει όλα όσα νόμιζε ότι κατέκτησε:

- Στήριξε τις ελπίδες του για ασφάλεια στα όπλα και ανέπτυξε ένα τεράστιο εξοπλιστικό πρόγραμμα, όμως σήμερα οι άνθρωποι αισθάνονται περισσότερο ανασφαλείς από ποτέ.

- Αναζήτησε την επικοινωνία και την επαφή με τους συνανθρώπους του και ανέπτυξε στον ύψιστο βαθμό τις τηλεπικοινωνίες και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, όμως σήμερα ο άνθρωπος διαπιστώνει ότι, αν και περιστοιχίζεται από δεκάδες συσκευές τηλεφώνων, φαξ, τηλεοράσεων, υπολογιστών, κλπ, η πραγματική επαφή του και κυρίως η αλληλοκατανόηση με τους συνανθρώπους του έχει γίνει δυσκολότερη από ποτέ.

- Στήριξε τις ελπίδες του για άνετη ζωή στην οικονομική ανάπτυξη και ακολούθησε διάφορα οικονομικά μοντέλα, για να διαπιστώσει τελικά ότι τα δύο τρίτα του πληθυσμού της γης πλησιάζουν τα όρια της εξαθλίωσης και εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν από την πείνα.

- Στήριξε τις ελπίδες του για μακροζωία στη χημεία και στα φάρμακα, για να διαπιστώσει σήμερα ότι η ζωή του, αν και επιμηκύνθηκε, έγινε περισσότερο κενή από ποτέ.

- Αναζήτησε την ευημερία στην τεχνολογία, για να διαπιστώσει σήμερα ότι η εξαντλητική χρήση των πόρων της γης έφερε τον πλανήτη ολόκληρο στο χείλος της καταστροφής.

Έτσι, θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι η σημερινή εποχή είναι ταυτόχρονα η καλύτερη και η χειρότερη όλων. Είναι η καλύτερη εποχή, λόγω των επιτευγμάτων της, αλλά και η χειρότερη, λόγω των συνεπειών αυτών ακριβώς των επιτευγμάτων.

Σήμερα, λοιπόν, που ο άνθρωπος βλέπει να χάνει όλα όσα νόμιζε ότι κέρδισε, ψάχνει να βρει καινούργια στηρίγματα και αναζητά νέους προσανατολισμούς στη ζωή του. Κάποιος σοφός είχε προβλέψει παλιότερα πως, όταν οι άνθρωποι θα πάψουν να πιστεύουν στον Ιησού Χριστό, δεν θα γίνουν άπιστοι, αλλά θα πιστεύουν σε οτιδήποτε. Η εποχή αυτή ήρθε. Οι κοσμοϊστορικές αλλαγές του τέλους του κ' μ.Χ. αιώνα κλόνισαν την εμπιστοσύνη εκατομμυρίων ανθρώπων στα διάφορα κοινωνικά συστήματα και έστρεψαν τις ελπίδες πολλών στην αναζήτηση μεταφυσικών λύσεων. Ακό-

μη και η Ορθοδοξία μοιάζει να έχασε το πραγματικό της νόημα, καθώς φαίνεται να εκφράζεται όλο και πιο συχνά μέσα από ψευδοπροφητείες διαφόρων δήθεν γερόντων για το τέλος του κόσμου, για την καταστροφή των εχθρών της Ελλάδας και άλλα παρόμοια σενάρια συνωμοσιολογίας ή έχει καταντήσει πολιτικό σύνθημα. Έτσι, σήμερα φαίνεται να βρίσκει την εκπλήρωσή της εκείνη η παλιά προφητεία που βρίσκεται καταχωρισμένη στο βιβλίο του προφήτη Ησαΐα:

Ο Κύριος λέει: Ο λαός αυτός έρχεται κοντά μου μόνο με τα λόγια και με τμιά μόνο με τα χείλη του· η καρδιά τους όμως βρίσκεται πολύ μακριά από μένα· δεν ωφελεί που με λατρεύουν, αφού διδάσκουν εντολές και διδαχές που επινόησαν οι άνθρωποι³.

Καθημερινά εμφανίζονται καινούργιες θρησκείες, που ευαγγελίζονται τους πιο απίθανους τρόπους σωτηρίας, οδηγώντας δεκάδες ανθρώπους στην καταστροφή, ακόμη και στην αυτοκτονία. Ακόμη και η λατρεία του Σατανά γνωρίζει σήμερα τέτοια άνθιση, όση δεν είχε ούτε στον μεσαίωνα.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο η προβολή του σταυρού σήμερα αποκτά ένα πολύ πιο ουσιαστικό νόημα από αυτό μιας συμβολικής τελετής. Γιατί ο σταυρός μπορεί να γίνει σήμερα ένα σταθερό σημείο προσανατολισμού για τον άνθρωπο που ψάχνει να βρει τον δρόμο του. Και ο δρόμος που δείχνει ο σταυρός δεν είναι άλλος από αυτόν που ακολούθησε και ο Χριστός. Ο Χριστός πάνω στον σταυρό δεν έχει απολύτως τίποτε, είναι γυμνός, έχει χάσει τα πάντα· ακόμη και τα ρούχα του τα μοίρασαν οι σταυρωτές του. Και όμως, αυτήν ακριβώς τη στιγμή θα κερδίσει τη σωτηρία ολόκληρου του κόσμου. Σ' αυτόν τον δρόμο της αγάπης και της θυσίας καλεί όλους τους ανθρώπους ο σταυρός. Τους καλεί να αρνηθούν ό,τι αγαπούν περισσότερο, τον ίδιο τους τον εαυτό· να εγκαταλείψουν τις νόμιμες και δίκαιες απαιτήσεις τους, τις φυσιολογικές και δικαιολογημένες επιθυμίες που έχει το εγώ τους μέσα στη ζωή· τους καλεί να αρνηθούν την ασφάλεια μιας καλοβουλεμένης και καθωσπρέπει ζωής. Ταυτόχρονα όμως τους βεβαιώνει πως μόνον όσα θυσιάσουν θα κερδίσουν πραγματικά. Δύσκολος, βέβαια, ο δρόμος αυτός· αλλά είναι ο μόνος από τον οποίο έχει ανάγκη σήμερα ο κόσμος, καθώς είναι ο μόνος που παρέχει μια ρεαλιστική πρόταση νοηματοδότησης της ζωής.

M.K.

³ Ησα 29:13: Καὶ εἶπεν Κύριος Ἐγγίξει μοι ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσιν αὐτῶν τιμῶσίν με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ, μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας.